

Nr 98.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån till föreningen Röingegården u. p. a. för vissa ombyggnadsarbeten m. m. jämte i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t beträffande kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd (bilaga 32, punkten 9) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Lån till föreningen Röingegården u. p. a. för vissa ombyggnadsarbeten för budgetåret 1953/54 beräkna ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 148, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 13 mars 1953, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1953/54 under fonden för låneunderstöd såsom investeringsanslag anvisa dels till Lån till föreningen Röingegården u. p. a. för vissa ombyggnadsarbeten 100 000 kronor, dels ock till Lån till föreningen Margarethahemmet för vård av fallandesjuka sinnesslöa barn för sanering av hemmets ekonomi 130 000 kronor.

Epileptikerhemmet Röingegården inrymmer f. n. 65 av medicinalstyrelsen godkända vårdplatser. Vid hemmet har under senare tid företagits en del ombyggnadsarbeten. Hemmet behöver ytterligare upprustas. Redan genomförda ombyggnadsarbeten har emellertid dragit förhållandevis stora kostnader. Vissa av hemmets lån har uppsagts till betalning och betydande likviditetssvårigheter kan förutses. Hemmet torde därför få anses vara i omedelbart behov av medel för att verksamheten skall kunna fortsättas. Då behovet av vårdplatser f. n. i stort sett torde motsvara tillgången, anses någon minskning av platsantalet ej böra ske.

I två särskilda den 4 december 1952 och 6 februari 1953 dagtecknade skrifter har föreningen Margarethahemmet för vård av fallandesjuka sinnesslöa barn hemställt om ett statligt lån å 197 366 kronor 68 öre till täckande av de förluster, som uppkommit å föreningens verksamhet under de senaste fyra åren.

Margarethahemmets drift har, trots medgiven höjning av vårdavgifterna, uppvisat ett betydande underskott. Detta uppgår för år 1952 till icke mindre än 132 794 kronor. Det uppkomna underskottet synes ha föranletts av pris- och löneökningar. För att erhålla medel att möta dessa kostnads-

stegringar har föreningen tvingats täcka underskottet genom kapitalutlägg. Med hänsyn till nu nämnda förhållanden och då Margarethahemmet fyller ett oundgängligt behov av vårdplatser för fallandesjuka sinnesslöa, anser departementschefen det vara angeläget, att åtgärder vidtages för att säkra ett fortsatt uppehållande av driften vid hemmet. I detta sammanhang erinras, att statsutskottet i sitt utlåtande nr 181/1952 över förslag till lån åt föreningen för sanering av hemmets ekonomi framhållit angelägenheten av att frågan om storleken av det statsbidrag, som för framtiden bör utgå till hemmet, toges under förnyat övervägande i samband med prövningen av 1951 års sinnesslövårdsutrednings kommande förslag till statsbidragsbestämmelser rörande sinnesslöanstalterna. Förslag i detta avseende har ännu icke inkommit.

Under åberopande av det anförda tillstyrkes att föreningarna lämnas ekonomisk hjälp i form av stående, räntefria lån. Dessa lån anses böra bestämmas till 100 000 kronor för föreningen Röingegården u. p. a. samt 130 000 kronor för föreningen Margarethahemmet för vård av fallandesjuka sinnesslöa barn. Såsom villkor för lånens erhållande anses böra föreskrivas, att föreningarna ställer säkerhet, som av Kungl. Maj:t godkännes, samt att lånen skall återbetalas om verksamheten nedlägges eller icke upprätthålles på tillfredsställande sätt. Medel för lånen föreslås anvisade under fonden för låneunderstöd.

I en inom andra kammaren av herr *Gustafson* i Göteborg väckt motion (II: 501) har hemställts, att riksdagen måtte med ändring av Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 148 besluta att anvisa ett bidrag å driftbudgeten under elfte huvudtiteln av 130 000 kronor till föreningen Margarethahemmet för sanering av dess ekonomi.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har beträffande lån till föreningen Röingegården u. p. a. icke givit utskottet anledning till erinran.

Vad angår frågan huruvida föreningen Margarethahemmet bör erhålla det föreslagna stödet för driftförluster i form av ett ränte- och amorteringsfritt lån — såsom departementschefen föreslagit — eller i form av bidrag — såsom föreningen begärt och remissinstanserna tillstyrkt samt i motionen II: 501 yrkats — vill utskottet erinra att fjolårets riksdag, med godkännande av vad utskottet anfört i sitt utlåtande nr 181, uttalat, att vissa skäl talar för att det ekonomiska stödet till föreningen borde lämnas i form av bidrag i stället för såsom departementschefen föreslagit i form av lån. Utskottet får vidare erinra att Kungl. Maj:t i propositionen nr 95 till årets riksdag intagit den principiella ståndpunkten att en sanering av

de icke statliga alkoholistanstalternas ekonomi borde genomföras så, att de för lidna driftförluster skulle erhålla statsbidrag, medan de för erforderliga investeringar skulle erhålla lån. Mot bakgrunden härav och med hänsyn till vad i motionen II: 501 i övrigt anförts tillstyrker utskottet att riksdagen, med bifall till yrkandet i motionen, beviljar det föreslagna stödet i form av bidrag. Anslag för ändamålet synes böra uppföras under elfte huvudtiteln under rubriken Bidrag till föreningen Margarethahemmet för sanering av hemmets ekonomi.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Lån till föreningen Röingegården u. p. a. för vissa ombyggnadsarbeten* för budgetåret 1953/54 under fonden för låneunderstöd anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor;

b) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen II: 501 till *Bidrag till föreningen Margarethahemmet för sanering av hemmets ekonomi* för budgetåret 1953/54 under elfte huvudtiteln anvisa ett anslag av 130 000 kronor.

Stockholm den 5 maj 1953.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 99.